

— FINANSSIALAN KESKUSLIITON SIJOI- TUSPALVELUJA TARJOAVIEN JÄ- SENYHTEISÖJEN KAUPANKÄYNTIOH- JE

FK | Finanssialan Keskusliitto
FC | Finansbranschens Centralförbund
FFI | Federation of Finnish Financial Services

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	3
2 MÄÄRITELMÄT	3
2.1 FK:n sijoituspalveluja tarjoava jäsenyhteisö	3
2.2 Vaikuttavassa asemassa oleva henkilö	3
2.3 Lähipiiri.....	4
2.4 Henkilökohtainen liiketoimi	5
2.5 Rahoitusväline.....	5
2.6 Markkinapaikan yleisindeksi	5
2.7 Sisäpiirintieto.....	6
2.8 Eturistiriita	6
2.9 Luottamuksellinen tieto.....	6
3 OHJEEN SITOVUUS	7
3.1 Ohjeen piirissä olevat henkilöt ja tahot	7
3.2 Alkamisajankohta	7
3.3 Päättymisajankohta	7
4 VAIKUTTAVASSA ASEMASSA OLEVAAN HENKILÖÖN JA SIOITUSTUTKIJOIHIN KOHDISTUVAT RAJOITUKSET	7
4.1 Yleisperiaate	7
4.2 Sisäpiirintiedon käyttö- ja ilmaisukielto	8
4.3 Eturistiriitatilanteiden välttäminen	8
4.4 Luottamuksellisen tiedon väärinkäyttökielto.....	9
4.5 Lyhyen kaupan kielto.....	9
4.5.1 Omistustietojen laskeminen	10
4.5.2 Saman liikkeeseenlaskijan eri osakesarjat	11
4.5.3 Vastikkeettomat saannot	11
4.5.4 Osakeannit ja osakemyynnit.....	11
4.5.5 Julkiset osto- ja lunastustarjoukset	11
4.5.6 Osinkona saadut osakkeet	12
4.5.7 Vaihtovelkakirjalainalla tai optio-oikeudella merkityt osakkeet	12
4.5.8 Johdannaiset.....	12
4.5.9 Warrantit	12
4.5.10 Palkitsemisjärjestelmien kautta saadut rahoitusvälineet	13

4.5.11	Erityiset ja tilapäiset rajoitukset	13
4.5.12	Poikkeaminen erityistapauksessa.....	13
4.6	Sijoitustutkimuksesta johtuvat erityiset rajoitukset	13
4.6.1	Julkistamattomat markkina-, yritysanalyysit ja sijoitustutkimukset.....	13
4.6.2	Sijoitustutkimusten laadinnasta ja levittämisestä johtuvat erityiset kaupankäyntirajoitukset.....	14
5	OMIEN TOIMEKSIANTOJEN HOITAMINEN.....	14
6	VALVONTA JA SEURAAMUKSET.....	15
6.1	Ohjeesta tiedottaminen	15
6.2	Sääntöjen noudattamisen valvonta.....	15
6.3	Sisäisten sääntöjen rikkominen	15
7	OHJEEN VOIMASSAOLO, TULKINTA JA LISÄMÄÄRÄYKSET.....	16
7.1	Voimaantulo	16
7.2	Tulkinta ja lisämääräykset	16

1 JOHDANTO

Tämän Finanssialan Keskusliitto ry:n (FK) ohjeen tarkoituksena on edistää arvopaperimarkkinoilla toimivien luottamusta FK:n sijoituspalveluja tarjoavien jäsenyhteisöjen toimintaan. Ohje perustuu arvopaperimarkkinalainsäädäntöön ja viranomais määräyksiin.

Tässä ohjeessa käsitellään vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden ja sijoitustutkijoiden kaupankäyntiä rahoitusvälineillä. Ohjeen tarkoituksena on edistää jäsenyhteisön velvoitetta toteuttaa riittävät toimenpiteet eturistiriitojen estämiseksi ja hallitsemiseksi, sisäpiiritiedon väärinkäytön estämiseksi sekä jäsenyhteisön asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevan luottamuksellisen tiedon väärinkäytön estämiseksi.

Tämä ohje sitoo kaikkia FK:n sijoituspalveluja tarjoavia jäsenyhteisöjä ja niissä toimivia vaikuttavassa asemassa olevia henkilöitä ja sijoitustutkijoita. FK velvoittaa jäsenyhteisöjä valvomaan tämän ohjeen noudattamista. Ohjeessa olevien vähimmäissääntöjen lisäksi jäsenyhteisö voi antaa omissa sisäisissä säännöissään kaupankäyntiä koskevia ankarampia määräyksiä. FK suosittelee, että myös muut sijoituspalveluja tarjoavat tahot noudattaisivat ohjetta.

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö- ja ilmaisukiellosta ja siihen liittyvistä kaupankäyntirajoitteista tulee jokaisella sijoituspalveluja tarjoavalla yhteisöllä olla tämän ohjeen lisäksi oma ohjeensa. Sisäpiirintiedon väärinkäyttö- ja ilmaisukiello koskee kaikkia sisäpiirintietoa saaneita henkilöitä, riippumatta siitä, onko henkilö vaikuttavassa asemassa vai ei.

2 MÄÄRITELMÄT

2.1 FK:n sijoituspalveluja tarjoava jäsenyhteisö

FK:n sijoituspalveluja tarjoavalla jäsenyhteisöllä tarkoitetaan FK:n hallituksen yhdistyksen jäseneksi hyväksymää sijoituspalveluja tarjoavaa yhteisöä.

2.2 Vaikuttavassa asemassa oleva henkilö

Vaikuttavassa asemassa olevalla henkilöllä tarkoitetaan

1. hallituksen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä sekä heidän varamiehiään (henkilöt, jotka tosiasiallisesti johtavat liiketoimintaa),
2. työntekijää tai muuta yrityksen valvonnassa olevaa luonnollista henkilöä, joka osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen,
3. Sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä, ja jos tämä on yhtiö tai yhteisö, sen hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä, sekä työntekijää tai muuta

- luonnollista henkilöä, joka sidonnaisasiamiehen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen ja
4. luonnollista henkilöä, joka osallistuu jäsenyhteisön tai sidonnaisasiamiehen ulkoistamaan sijoituspalvelun tarjoamiseen.

Henkilö osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen, jos hän asiakasrajapinnassa käyttää omaa päätösvaltaa sijoituspalvelun tarjonnassa esim. toimii pörssimeklarina, toimeksiannon toteuttajana tai salkunhoitajana. Vaikuttavassa asemassa olevaksi henkilöksi katsotaan myös ne sijoitusasiantuntijat ja vastaavat, jotka käyttävät itsenäisesti päätäntävaltaa antaessaan asiakkaille sijoitusneuvontaa.

Henkilön ei katsota osallistuvan sijoituspalvelun tarjoamiseen, jos hän ei aktiivisesti käytä omaa harkintavaltaa sijoituspalvelun tarjoamisessa kuten,

- toimihenkilö, joka ainoastaan vastaanottaa ja välittää toimeksiantoja muualla yrityksessä toteutettavaksi
- toimihenkilö, joka antaa henkilökohtaista sijoitusneuvontaa pelkästään toisten yksiköiden antamien tarkkojen toimintamallien ja ohjeiden mukaan
- tukitoiminnossa työskentelevä henkilö, joka pelkästään saattaa loppuun aiemmin päätettyjä liiketoimia (esim. *backoffice*-, *custody*- tai vastaavat toimihenkilöt)

Kukin jäsenyhteisö määrittelee sisäisissä ohjeissaan vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt.

2.3 Lähipiiri

Lähipiiriin kuuluvia perheenjäseniä tai muita läheisessä suhteessa olevia henkilöitä ovat:

1. puoliso (aviopuoliso ja rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/2001) tarkoitettu rekisteröidyn parisuhteen osapuoli),
2. vajaavaltainen, jonka edunvalvoja vaikuttavassa asemassa oleva on
3. vajaavaltainen, jonka edunvalvoja vaikuttavassa asemassa olevan puoliso on,
4. muu perheenjäsen, joka on asunut samassa taloudessa vaikuttavassa asemassa olevan kanssa vähintään yhden vuoden henkilökohtaisen liiketoimen toteuttamisajankohtana (perintökaaren 2 luvussa tarkoitettut sukulaiset kuten lapset, lapsenlapset, vanhemmat, veljet ja sisaret) tai
5. yhteisö tai säätiö, jossa vaikuttavassa asemassa tai edellä 1 – 2 kohdissa tarkoitetuilla henkilöillä on suoraan tai välillisesti määräysvalta yksin tai yhdessä.

Lähipiiriin katsotaan kuuluvaksi myös kuolinpesä, jos edellä tarkoitettu henkilö on pesän ainoa osakas tai omistaa siitä yli 50 % ja voi päättää kuolinpesän sijoitustoiminnasta yksin tai muiden kuolinpesän osakkaiden antamalla valtakirjalla tai sopimuksella.

Vaikuttavassa asemassa olevan lähipiiriin ei siten kuulu esimerkiksi vaikuttavassa asemassa olevan avopuoliso. Myöskään puolison samassa taloudessa asuva täysi-ikäinen lapsi ei kuulu vaikuttavassa asemassa olevan lähipiiriin, koska puolison lapsi ei ole perintökaaren mukainen perillinen.

2.4 Henkilökohtainen liiketoimi

Henkilökohtaisella liiketoimella tarkoitetaan vaikuttavassa asemassa olevan omaa kaupankäyntiä rahoitusvälineillä:

1. omaan lukuun,
2. lähipiirin lukuun, mikäli vaikuttavassa asemassa oleva henkilö neuvoo tai muutoin vaikuttaa liiketoimeen tai
3. sellaisen muun henkilön lukuun, josta liiketoimesta vaikuttavassa asemassa oleva saa olennaista etua ja hän neuvoo tai muutoin vaikuttaa liiketoimeen.

2.5 Rahoitusväline

Rahoitusvälineellä tarkoitetaan kaikkia sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä, ei kuitenkaan sijoitusrahastolaisissa tarkoitettuja sijoitusrahasto-osuuksia tai ulkomaisten yhteissijoitusyritysten osuuksia.

Jos vaikuttavassa asemassa oleva henkilö tai muu henkilö, jonka lukuun liiketoimi tehdään, osallistuu kyseisen sijoitusrahaston tai ulkomaisten yhteissijoitusyrityksen sijoitustoiminnan hoitamiseen, pidetään rahoitusvälineenä myös edellä mainittuja sijoitusrahasto-osuuksia ja ulkomaisten yhteissijoitusyritysten osuuksia.

2.6 Markkinapaikan yleisindeksi

Tässä ohjeessa markkinapaikan yleisindeksi on

- indeksi, jonka laskennassa huomioidaan kaikki kyseisellä kaupankäyntilistalla noteeratut osakkeet ja jossa on vähintään 15 osakesarjaa, tai
- indeksi, joka kuvaa kyseisen kaupankäyntilistan eniten vaihdettujen osakesarjojen kehitystä ja jossa on mukana vähintään 15 osakesarjaa.

Yhden toimialan osakkeiden kehitystä kuvaava indeksi ei ole tämän ohjeen mukainen markkinapaikan yleisindeksi.

2.7 Sisäpiirintieto

Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan ETA-alueella säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun rahoitusvälineen tai siihen liittyvien muiden rahoitusvälineiden arvoon. Hyödykkeeseen tai päästöoikeuteen perustuvaan johdannaissopimukseen liittyvällä sisäpiirintiedolla tarkoitetaan säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan hyödykkeeseen tai päästöoikeuteen perustuvaan johdannaissopimukseen liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, joka ei ole ollut markkinoiden saatavissa tietojen julkistamista koskevien säännösten tai määräysten taikka hyväksytyjen markkinatapojen mukaisesti, tai joka yleisesti toimitetaan markkinoille ja jonka markkinoilla toimivat voivat odottaa saavansa (arvopaperimarkkinalain 12 luku 2 §).

Tiedot ovat sisäpiirintietoa, kunnes ne on julkistettu tai muutoin saatavissa.

Olennisella tiedolla tarkoitetaan tietoa, jota järkevästi toimiva sijoittaja todennäköisesti käyttäisi yhtenä sijoituspäätöksensä perusteena.

Sisäpiirintietoa voi olla esimerkiksi tieto, joka jäsenyhteisön vaikuttavassa asemassa olevalla henkilöllä on rahoitusvälinettä tai liikkeeseenlaskijaa koskevasta ei julkisesta

- tulevasta yhtiön sulautumisesta, jakautumisesta tai muusta merkittävästä yritysjärjestelystä,
- osakeannista,
- osto- tai lunastustarjouksesta,
- tilinpäätöksistä tai osavuositarkastuksista,
- rahoitusvälineen hintatasoon todennäköisesti vaikuttavasta asiakkaan suuresta toimeksiannosta tai toimeksiantosuunnitelmasta,
- yhtiön taloudellisen tilanteen olennaisesta muuttumisesta tai
- asiakasyrityksen omien osakkeiden hankintaan liittyvästä toimeksiannosta.

2.8 Eturistiriita

Tässä ohjeessa eturistiriitatilanteella tarkoitetaan tilannetta, jossa vaikuttavassa asemassa oleva henkilö osallistuu asemansa vuoksi sijoituspalvelun tai oheispalvelun tarjoamiseen rahoitusvälineellä, jolla hän tekee henkilökohtaisen liiketoimen, josta hän voi saada perusteetonta etua asiakkaan kustannuksella.

2.9 Luottamuksellinen tieto

Tässä ohjeessa luottamuksellisella tiedolla tarkoitetaan asiakkaiden kanssa tai heidän lukuunsa toteutettuja liiketoimia koskevaa tietoa sekä toteutusta odottaviin asiakkaiden toimeksiantoihin liittyvää tietoa.

3 OHJEEN SITOVUUS

3.1 Ohjeen piirissä olevat henkilöt ja tahot

Tämä ohje koskee kaikkia jäsenyhteisön kohdassa 2.2 tarkoitettuja vaikuttavassa asemassa olevia henkilöitä. ja sijoitustutkijoita riippumatta siitä, kuuluvatko he jäsenyhteisön ilmoitusvelvolliseen sisäpiiriin vai eivät.

Jäsenyhteisön tulee omissa säännöissään määritellä osa- ja määräaikaisten työntekijöiden kuuluminen tämän ohjeen piiriin

3.2 Alkamisajankohta

Henkilö tulee tämän ohjeen piiriin viimeistään silloin, kun vaikuttavassa asemassa oleva henkilö on tosiasiallisesti aloittanut sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvien tehtävien hoitamisen jäsenyhteisössä.

3.3 Päätymisajankohta

Henkilö poistuu tämän ohjeen piiristä, kun henkilön työ- tai muu velvollisuus jäsenyhteisössä päättyy tai muuttuu niin, ettei henkilö ole enää vaikuttavassa asemassa.

Ohjeistuksen piiriin kuuluminen voi väliaikaisesti päättyä esimerkiksi äitiysloman, vanhempainvapaan tai muun vastaavan kaltaisen syyn johdosta, jos henkilöllä ei ole mahdollisuutta saada sisäpiiritietoa tai jäsenyhteisön asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa vapaansa aikana.

4 VAIKUTTAVASSA ASEMASSA OLEVAAN HENKILÖÖN JA SJOITUSTUTKIJOIHIN KOHDISTUVAT RAJOITUKSET

4.1 Yleisperiaate

Vaikuttavassa asemassa oleva henkilö ei saa ryhtyä henkilökohtaiseen liiketoimeen, jossa

- hänelle voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi,
- hänellä on arvopaperimarkkina- tai muu tarkoitettua sisäpiiritietoa tai
- hänellä on sijoituspalveluyrityksen asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa, ja luottamuksellista tietoa käytetään liiketoimessa hyväksi.

Vaikuttavassa asemassa oleva henkilö ei myöskään saa neuvoa tai ohjata jotakin toista henkilöä toteuttamaan tai olemaan toteuttamatta rahoitusvälineellä liiketoimintaa, joka olisi hänen henkilökohtaisena liiketoimenaan kiellettyä.

Vaikuttavassa asemassa oleva henkilö ei saa ilmaista toiselle henkilölle muutoin kuin tavanomaisena osana työtehtäväänsä tietoja tai mielipidettä, jos hän tietää tai on kohtuullista olettaa hänen tietävän, että tämä toinen henkilö todennäköisesti toteuttaa rahoitusvälineellä liiketoimintaa, joka kuuluisi hänen itsensä toteuttamana yllä mainitun kiellon piiriin.

Vaikuttavassa asemassa olevan henkilön rahoitusvälineitä koskevat liiketoimet eivät ole kokonaan kiellettyjä. Henkilökohtaiset liiketoimet ovat kiellettyjä, jos joku edellä mainituista edellytyksistä täyttyy. Vaikuttavassa asemassa oleva henkilö saa käydä kauppaa rahoitusvälineillä, jos eturistiriitatilannetta ei synny, hänellä ei ole sisäpiirintietoa eikä asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa, jota hän käyttäisi hyväkseen.

4.2 Sisäpiirintiedon käyttö- ja ilmaisukielto

Kaikki jäsenyhteisön vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt ovat salassapitovelvollisia tehtävässään tai muulla tavalla saamastaan sisäpiirintiedosta. Tietoa ei saa ilmaista toiselle, ellei se tapahdu osana tiedon ilmaisevan henkilön työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista esimerkiksi tilanteessa, jossa suurta toimeksiantoa toteutetaan markkinoilla.

Sisäpiirintietoa ei saa käyttää hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai toisen lukuun rahoitusvälinettä, jota tieto koskee, eikä neuvoa toista tällaista rahoitusvälinettä koskevassa kaupassa. Edellä sanottu ei koske tilanteita, joissa rahoitusvälinettä ostetaan tai myydään asiakastoimeksiantojen perusteella normaalissa kaupankäyntimenettelyssä.

Jos vaikuttavassa asemassa oleva henkilö on saanut yksittäisestä rahoitusvälineestä sisäpiirintietoa, henkilö saa kuitenkin asiakkaan aloitteesta suorittaa myynti- tai ostotoimeksiantoja tällä rahoitusvälineellä. Kiellettyä sen sijaan on neuvoa asiakasta tai toista henkilöä tekemään kauppaa tai pidättäytymään kaupasta omassa tiedossa olevan, mutta vielä julkistamattoman tiedon perusteella.

Sisäpiirintiedon käyttö- ja ilmaisukiellosta säädetään tarkemmin arvopaperimarkkinalain 14 luvun 2 §:ssä ja niiden rikkomisen seurauksista on säädetty arvopaperimarkkinalain 18 luvun 2 §:ssä. Hallinnollisista seuraamuksista on säädetty Finanssivalvonnasta annetussa laissa ja sisäpiirintiedon väärinkäytön rikosoikeudellisista seuraamuksista rikoslain 51 luvussa.

4.3 Eturistiriitatilanteiden välttäminen

Jäsenyhteisöjen eturistiriitapolitiikassa on tunnistettu ja määritelty eturistiriitatilanteet sekä kohtuulliseksi katsottavat toimenpiteet niiden ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi. Vaikutta-

vassa asemassa oleva henkilö ei saa käydä kauppaa jäsenyhteisönsä eturistiriitapolitiikan vastaisesti.

4.4 Luottamuksellisen tiedon väärinkäyttökielto

Kaikki jäsenyhteisön vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt ovat salassapitovelvollisia tehtävässään tai muulla tavalla saamastaan luottamuksellisesta tiedosta. Tietoa ei saa ilmaista toiselle, ellei se tapahdu osana tiedon ilmaisevan henkilön työn, ammatin tai tehtävien tavanomaisista suorittamista esimerkiksi tilanteessa, jossa suurta toimeksiantoa toteutetaan markkinoilla.

Luottamuksellista tietoa ei saa käyttää hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai toisen lukuun rahoitusvälinettä, jota tieto koskee, eikä neuvoa toista tällaista rahoitusvälinettä koskevassa kaupassa. Edellä sanottu ei koske tilanteita, joissa rahoitusvälinettä ostetaan tai myydään asiakkaiden toimeksiantojen perusteella normaalissa kaupankäyntimenettelyssä.

Vaikuttavassa asemassa oleva henkilö ei saa käyttää väärin tietoja, jotka liittyvät toteuttamattomiin asiakkaiden toimeksiantoihin.

4.5 Lyhyen kaupan kielto

Lyhyellä kaupalla tarkoitetaan sitä, että samanlaisen rahoitusvälineen hankinnan ja luovutuksen ja vastaavasti luovutuksen ja hankinnan välinen aika on vähemmän kuin yksi kuukausi.

Lyhyen kaupan kielto on yksi keino ylläpitää luottamusta jäsenyhteisöjen eettisesti korkeatasoiseen toimintaan arvopaperimarkkinoilla sekä edistää yleistä luottamusta markkinoihin ja niillä toimiviin. Tavoitteena on samalla ehkäistä väärinkäytöksiä markkinoilla.

Vaikuttavassa asemassa oleva henkilö tai sijoitustutkija ei saa käydä lyhyttä kauppaa tässä ohjeessa kohdassa 2.5 määritetyillä rahoitusvälineillä, joilla jäsenyhteisö aktiivisesti tarjoaa palveluita.

Tämä kielto koskee esimerkiksi:

- omaisuudenhoitoa, jos henkilö itse käyttää päätösvaltaa sijoitustoiminnassa,
- sijoituksia sellaisiin henki-, sijoitus- ja eläkevakuutuksiin tai kapitalisaatiosopimuksiin, joissa sijoituskohteena voi olla tässä ohjeessa määritellyjä rahoitusvälineitä, joita koskevia toimeksiantoja henkilö voi itse antaa,
- sijoituksia sidotun pitkäaikaissäästämisen (PS-tilit) kautta ja
- sijoituksia ETC- tai ETN- tuotteisiin, joiden kohde-etuutena ei ole markkinapaikan yleisindeksi.

Lyhyen kaupan kielto ei kuitenkaan koske

- sijoitusrahastolaissa tarkoitettua sijoitusrahasto-osuutta eikä ulkomaisten yhteissijoitusyritysten osuuksia. Jos vaikuttavassa asemassa oleva henkilö tai muu henkilö, jonka lukuun liiketoimi tehdään, osallistuu kyseisen sijoitusrahaston tai ulkomaisten yhteissijoitusyrityksen sijoitustoiminnan hoitamiseen, koskee lyhyen kaupan kielto kuitenkin näitä sijoitusrahasto-osuuksia ja yhteissijoitusyrityksen osuuksia,
- indeksiosuuksia (ETF),
- indeksijohdannaista, jonka kohde-etuutena on markkinapaikan yleisindeksi,
- korkojohdannaisia (esim. asuntolainan korkosuojaus) eikä
- rahoitusvälineitä, joilla jäsenyhteisö ei aktiivisesti tarjoa palveluita.

Lyhyen kaupan kielto ei koske hallituksen, hallintoneuvoston tai johtokunnan jäseniä, jotka eivät ole jäsenyhteisössä työ- tai toimisuhteessa, tilintarkastajia, johto- ja toimihenkilöiden vaikutusvaltaisyhteisöjä.

Tämä kielto koskee vaikuttavassa asemassa olevan henkilön lähipiirin kaupankäyntiä vain siinä tapauksessa, että kyse on tämän ohjeen kohdassa 2.4 Henkilökohtainen liiketoimi tarkoitettu lähipiirin lukuun tehtävä kauppa.

Poikkeuksena kuitenkin ovat seuraavat henkilöt, joita koskevat aina samat kaupankäyntirajoitukset kuin vaikuttavassa asemassa olevaa itseään:

- vajaavaltainen, jonka edunvalvoja vaikuttavassa asemassa oleva henkilö on tai
- yhteisö tai säätiö, jossa vaikuttavassa asemassa olevalla henkilöllä tai edellä tarkoitettulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta yksin tai yhteisesti.

4.5.1 Omistusajan laskeminen

Rahoitusvälineiden omistusaika lasketaan niiden osto-, merkintä- tai vaihtopäivästä siihen saakka, kun myynti, vaihto tai muu luovutus kokonaan tai osittain tapahtuu. Määräaika lasketaan siten, että myynti, vaihto tai muu luovutus on sallittu aikaisintaan sinä päivänä, joka järjestysnumeroltaan vastaa osto- tai merkintäpäivää. Mikäli osake-erä on ostettu esimerkiksi tammikuun 15. päivänä, saa samoja rahoitusvälineitä koskevan myyntitoimeksiannon antaa aikaisintaan yhden kuukauden kuluttua eli helmikuun 15. päivänä.

Rahoitusväline, joka on ollut vaikuttavassa asemassa olevan omistuksessa näiden sääntöjen tullessa häntä kohtaan voimaan, katsotaan olleen omistuksessa vähintään yhden kuukauden.

Jatkuviissa rahastosäästösopimuksissa omistusajan alkaminen lasketaan sopimuksen allekirjoittamisesta. Samaan rahastoon tehty erillinen kertamerkintä kuitenkin katkaisee edellä mainitun määräajan laskemisen ja aloittaa uuden määräajan.

4.5.2 Saman liikkeeseenlaskijan eri osakesarjat

Samana liikkeeseenlaskijan eri osakesarjat katsotaan samanlaisiksi rahoitusvälineiksi tämän ohjeen mukaisen kaupankäyntirajoituksen kannalta.

4.5.3 Vastikkeettomat saannot

Vastikkeettomalla saannolla (perintö, testamentti, lahja ja ositus) saatujen rahoitusvälineiden katsotaan olleen omistuksessa yli yhden kuukauden. Vastikkeettomalla saannolla saadut omistukset tulee kuitenkin aina viivytyksettä ilmoittaa jäsenyhteisön sisäpiirivastaavalle taikka muulle jäsenyhteisön tähän tehtävään nimeämälle henkilölle.

4.5.4 Osakeannit ja osakemyynnit

Jäsenyhteisö antaa tarvittaessa erilliset ohjeet vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden osallistumisesta osakeanteihin ja -myynteihin.

Osakeannissa merkintäoikeuksien myynti ja uusien osakkeiden merkintä vanhan omistuksen perusteella on aina sallittu, vaikka merkintäoikeuteen oikeuttavat osakkeet olisi myyty.

Maksuttomassa annissa saadut osakkeet katsotaan hankituksi silloin, kun alkuperäiset osakkeet on hankittu

Maksullisessa osakeannissa osakkeen hankintapäiväksi katsotaan merkintäajan päättöpäivä. Tästä päivästä alkaa uusi yhden kuukauden määräaika.

Osakemyynnissä osakkeen myyntipäiväksi katsotaan päivä, jolloin osakkeenomistaja on sitovasti luovuttanut osakkeet. Tästä päivästä alkaa uusi yhden kuukauden määräaika.

Merkintäoikeusannissa osakkeen hankintapäiväksi katsotaan merkintäpäivä. Merkintäoikeuksien myynti ei aloita uutta yhden kuukauden määräajan.

4.5.5 Julkiset osto- ja lunastustarjoukset

Juloksen osto- tai lunastustarjouksen hyväksyminen on aina sallittu edellyttäen, että rahoitusvälineetön hankittu ennen osto- tai lunastustarjousta koskevan tiedon julkistamista.

4.5.6 Osinkona saadut osakkeet

Osinkona saatujen osakkeiden hankinta-aika lasketaan niiden osakkeiden hankinnasta, joiden perusteella osinko maksetaan.

4.5.7 Vaihtovelkakirjalainalla tai optio-oikeudella merkityt osakkeet

Vaihtovelkakirjalainalla, tai optio-oikeudella merkittyjen osakkeiden hankinta-aika lasketaan vaihtovelkakirjalainan tai optiotodistuksen hankinnasta tai vastaanottamisesta sellaisessa tapauksessa, jossa optiotodistus annetaan vastikkeetta.

Erikseen hankitulla optio-oikeudella voidaan aina suorittaa osakemerkintä lainaehtojen mukaisesti. Tämän ohjeen mukainen määräaika alkaa optio-oikeuden saannosta.

4.5.8 Johdannaiset

Osakejohdannaiset (kuten samaan alla olevaan sijoituskohteeseen kohdistuvat osto- ja myyntioptiot sekä termiinit) rinnastetaan samanlaisiksi niiden kohde-etuutena olevan osakkeen kanssa.

Sijoittaminen johdannaisiin, joiden maturiteetti on alle yksi (1) kuukausi, on kielletty. Sellaisen option asettaminen, johon voi liittyä velvollisuus option toteuttamiseen alle yhden (1) kuukauden kuluessa sen asettamisesta, on kielletty. Johdannaisposition sulkeminen alle yhden kuukauden ei ole sallittua. Optioiden toteutusajankohdalla ei ole merkitystä määräaikoja laskettaessa.

Jäsenyhteisön päätöksellä voidaan sallia yhdistelmästrategia, jossa johdannaisinstrumentti yhdistetään osakesijoitukseen tai toiseen johdannaiseen ja jossa strategian eri osat tehdään saman päivän aikana. Kuukauden kaupankäyntirajoitus koskee yhdistelmästrategiaa kaikilta osin.

4.5.9 Warrantit

Sijoittaminen warrantteihin, joiden hankintapäivän ja toteutuspäivän välinen aika on alle yksi (1) kuukausi, on kielletty. Warrantteja, jotka voi toteuttaa koska tahansa voimassaoloaikanaan (ns. amerikkalainen warrantti) koskee yhden kuukauden kaupankäyntirajoitus siten, että warrantin saa toteuttaa aikaisintaan yhden kuukauden kuluttua hankinnasta.

Warrantit rinnastetaan samanlaisiksi niiden kohde-etuutena olevan osakkeen kanssa.

Jäsenyhteisön, joka laskee liikkeeseen warrantteja, tulee antaa omat sisäiset säännöt oman henkilökunnan kaupankäynnistä jäsenyhteisön itsensä liikkeeseen laskemilla warrantteilla.

4.5.10 Palkitsemisjärjestelmien kautta saadut rahoitusvälineet

Palkitsemisjärjestelmän perusteella saatujen (esim. osakepalkkiojärjestelmä) rahoitusvälineiden katsotaan olleen omistuksessa yli yhden kuukauden.

4.5.11 Erityiset ja tilapäiset rajoitukset

Sisäisissä säännöissään jäsenyhteisö voi kieltää kokonaan tämän ohjeen piiriin kuuluilta tai osalta heistä kaupat esim. jonkin tietyn yhtiön osakkeilla, mikäli tietyillä vaikuttavassa asemassa olevilla henkilöillä on tähän yhtiöön liittyviä erityisiä työtehtäviä. Tällainen sisäinen sääntö voidaan antaa myös väliaikaisesti siten, että se on voimassa vain tietyn työtehtävän aikana (esimerkiksi emission taikka lunastus- tai ostotarjouksen valmistelu).

4.5.12 Poikkeaminen erityistapauksessa

Ohjeen kohdissa 4.5.3 – 4.5.10 mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta yhden kuukauden lyhyen kaupan rajoitus on ehdoton. Erityisen painavista syistä voi jäsenyhteisö yksittäistapauksessa sallia rahoitusvälineen luovutuksen kaupankäyntirajoitusta lyhyemmässä ajassa. Poikkeusta ei voida myöntää luovutuksen ja uuden hankinnan välisestä yhden kuukauden rajoituksesta.

4.6 Sijoitustutkimuksesta johtuvat erityiset rajoitukset

4.6.1 Julkistamattomat markkina-, yritysanalyysit ja sijoitustutkimukset

Markkina- ja yritysanalyysit sekä sijoitustutkimukset perustuvat yleisesti saatavilla olevaan informaatioon, joten ne eivät ole sisäpiirintietoa.

Jäsenyhteisön vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt ja sijoitustutkijat eivät kuitenkaan saa käyttää markkina- ja yritysanalyysien tietoja omaan tai toisen lukuun eikä neuvoa toista tällaista rahoitusvälinettä koskevassa kaupassa ennen niiden julkistamista.

Tieto julkistettavaksi aiotusta sijoitustutkimuksesta, joka saattaa olennaisesti vaikuttaa tutkimuksen kohteena olevan rahoitusvälineen (liikkeeseenlaskijaa koskeva tutkimus) tai rahoitusvälineiden (markkinaa tai toimialaa koskeva tutkimus) markkinahintoihin, on sellaista tietoa, jonka käyttäminen etukäteen ennen tutkimuksen julkistamista omaksi tai toisen hyväksi on kiellettyä.

4.6.2 Sijoitustutkimusten laadinnasta ja levittämisestä johtuvat erityiset kaupankäyntirajoitukset

Tämän ohjeen lyhyen kaupan kiellon lisäksi sijoitustutkijoita ja seuraavassa määriteltyjä muita vaikuttavassa asemassa olevia henkilöitä sitovat erityiset kaupankäyntirajoitukset koskien sijoitustutkimuksen kohteena olevia rahoitusvälineitä.

Sijoitustutkimuksella tarkoitetaan jakelukanaville tai yleisölle tarkoitettua tutkimusta tai muuta tietoa, jossa suoraan tai epäsuorasti suositellaan tai ehdotetaan yhden tai useamman rahoitusvälineen hankkimista, pitämistä tai siitä luopumista tai joka koskee rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijaa sekä näkemyksiä rahoitusvälineiden tulevasta hinnasta, mikäli

- 1) sitä kutsutaan tai kuvaillaan sijoitustutkimukseksi tai vastaavaksi taikka se on muuten esitetty puolueettomana tai riippumattomana selvityksenä ja
- 2) se ei sisällä sellaista henkilökohtaista suositusta, jota asiakkaalle annettuna pidettäisiin sijoituspalvelulaissa tarkoitettuna sijoitusneuvontana.

(Katso myös Finanssivalvonnan standardi 5.5 sijoitussuositukset ja hyväksyttävät markkinatavat.)

Rajoitusten sisältö

- Sijoitustutkijoiden ja muiden vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden, jotka ovat tietoisia sijoitustutkimuksen todennäköisestä julkistamisajankohdasta tai sisällöstä, ei ole sallittua käydä omaan tai lähipiirinsä lukuun kauppaa sijoitustutkimuksen kohteena olevalla rahoitusvälineellä tai siihen liittyvällä rahoitusvälineellä sijoitustutkimuksen laatimisen aikana, eikä sijoitustutkimuksen julkistamispäivänä ja julkistamista seuraavana päivänä. Sijoitustutkimuksen laatimisen aloittamisesta päätetään asianomaisessa sijoituspalveluyhteisössä ja tutkimuksen julkaisemispäivänä pidetään sitä päivää, jolloin tutkimus saatetaan asiakkaiden saataville.
- Sijoitustutkijat tai muut sijoitustutkimuksen laatimiseen osallistuneet vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt eivät saa käydä kauppaa omaan tai lähipiiriin lukuun vastoin osta tai myy -sijoitussuosituksista.

Voimassa olevina suosituksina pidetään sellaisia sijoitustutkimukseen sisältyviä suosituksia, joita ei ole peruutettu ja joiden voimassaolo ei ole päättynyt.

Jäsenyhteisön *compliance*-toiminnolla on mahdollisuus myöntää poikkeus rahoitusvälineiden myymistä koskevasta viimeksi mainitusta rajoituksesta.

5 OMIEN TOIMEKSIANTOJEN HOITAMINEN

Tämän ohjeen piiriin kuuluvan henkilön tulee toteuttaa omat rahoitusvälineitä koskevat kauppansa tavanomaisten asiakastoimeksiantojen mukaisesti. Kukaan ei saa itse toteuttaa omaa, lähipiirinsä, tai muun henkilön, jonka puolesta toimii toimeksiantoa suoraan pörssin

kaupankäyntijärjestelmässä. Omien toimeksiantojen toteuttaminen tavanomaisen internetvälityspalvelun kautta on sallittua.

Mikäli jäsenyhteisön vaikuttavassa asemassa oleva henkilö on jäsenyhteisön asiakkaan kaupassa vastapuolena, on toimeksiantoa hoitavan henkilön toteutettava kauppa, mikäli mahdollista, kaupankäynnissä säännellyllä markkinalla ja aina kaupantekohetken markkinahintaan.

Jäsenyhteisön kaupankäyntirajoitusten piiriin kuuluvan on pääsääntöisesti käytettävä omista kaupoissaan oman jäsenyhteisönsä tarjoamaa välitys- ja säilytyspalvelua. Toisen sijoituspalvelun tarjoajan käytöstä on määrättävä yhtiön sisäisissä säännöissä.

Tämän ohjeen kiertäminen käymällä kauppaa omaan lukuun muiden henkilöiden tai tahojen nimissä tai minkään välineen tai sopimuksen kautta on hyvän tavan vastaista ja kiellettyä.

6 VALVONTA JA SEURAAMUKSET

6.1 Ohjeesta tiedottaminen

FK suosittelee jäsenyhteisön tiedottamaan asiakkailleen, että jäsenyhteisö on sitoutunut noudattamaan tätä ohjetta.

6.2 Sääntöjen noudattamisen valvonta

Jäsenyhteisö on velvollinen valvomaan tämän ohjeen ja sen perusteella annettujen sisäisten sääntöjen noudattamista ja antamaan tulkintaohjeita. Säännöissä tulee lisäksi määrätä, millä tavalla ja kenelle henkilön tulee omista kaupoistaan raportoida ja siitä, kuinka sääntöjen rikkomistilanteissa menetellään.

Vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden kaupoista pidetään rekisteriä. Rekisterillä tarkoitetaan näiden henkilöiden liiketoimia koskevaa tietokantaa, jonka tiedot jäsenyhteisö säilyttää muuttumattomina yleisen tietojen säilyttämistä koskevien velvoitteiden mukaisesti (5 vuotta). Rekisteriä voidaan ylläpitää paperimuodossa, järjestelmiin tallennettuna tai muulla pysyvällä välineellä.

6.3 Sisäisten sääntöjen rikkominen

Mikäli jäsenyhteisön vaikuttavassa asemassa oleva henkilö rikkoo jäsenyhteisön tämän ohjeen perusteella antamia sisäisiä sääntöjä, jäsenyhteisöllä on oikeus rikkomuksen laadusta riippuen purkaa tai irtisanoa asianomaisen henkilön työ- tai toimisopimus.

6.4 Finanssivalvonnalle annettava selvitys

Jäsenyhteisön on sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:n mukaisesti toimitettava vuosittain selvitys Finanssivalvonnalle rekisterin pidosta ja valvonnasta sekä mihin toimenpiteisiin jäsenyhteisö on näihin liittyen ryhtynyt.

7 OHJEEN VOIMASSAOLO, TULKINTA JA LISÄMÄÄRÄYKSET

7.1 Voimaantulo

FK:n arvopaperivälitysjohtokunta on hyväksynyt tämän ohjeen 3.5.2013. Ohje tulee voimaan 1.7.2013 ja korvaa aikaisemman FK:n sijoituspalveluja tarjoavien jäsenyhteisöjen kaupankäyntiohjeen. Jäsenyhteisöjen tulee saattaa omat sisäiset sääntönsä vastaamaan tämän ohjeen minimivaatimuksia viimeistään 31.10.2013 mennessä.

7.2 Tulkinta ja lisämääräykset

FK voi antaa tämän ohjeen osalta tarkempia yksityiskohtaisia tulkintoja.